

Noored töötajad põruvad kohatute CV-dega (Eesti Päevaleht 27. november 2012)

Kaire Talviste

<http://www.epl.ee/news/eesti/noored-tootsijad-poruvad-kohatute-cv-dega.d?id=65321526>

Tartu tudeng Siim Uhtjärv võitis 900 noore seast suveks töökoha, kus tuli jälgida, kuidas robotmuruiniiduk töötab (Erakogu).

Noored ei adu, et e-posti aadress „olenkuul” või „enjoyme” on tööle-värbamisel kohatud.

Üle 12% Eesti töötutest moodustavad 16–24-aastased noored. Üks põhjus on kindlasti töökogemuse puudumine, ent suurt rolli mängib seegi, et noor ei adu tööle kandideerimise olemust ega oska end vastavalt esitleda.

Parimaks näiteks sellest on CV-keskuse Eesti kõige mõnusamaks suvetööpakkumiseks kuulutatud Husqvarna kampaania. Töö sisu oli veeta päevad lamamistoolis, jälgida, kuidas robotmuruiniiduk töötab, ja jagada huvilistele selle kohta teavet. 1000-eurone töötasu kolme nädala eest ahvatles: sooviavalduse saatis 900 noort. Ent neist vaid 50 suutis end adekvaatselt tööle pakkuda.

„Täitsa nõutuks võttis,” tunnistab noorte avaldusi läbi lapanud Husqvarna kommunikatsioonipartner Tiiu Allikmäe. „Mulle avanes üsnagi kurb pilt.” Noorel paluti põhjendada, miks just tema peaks selle töö saama. Nagu eespool mainitud, sai sellega hakkama vaid poolsada noort. „Tegu oli atraktiivse pakkumisega ja võiks ju eeldada, et nad pingutavad. Noored ei osanud näha oma panust, ei mõistetud, et päris mitte millegi eest sellist raha ei maksta,” on Allikmäe hämmingus.

Enamlevinud põhjendused olid järgmised: vajan raha, et osta autot, nutitelefoni või reisi jaoks; olen seda väärt, sest kool oli raske ja nüüd olen puhkuse ära teeninud; olen tippklassi välimusega ja näen päikese käes atraktiivne välja; peaks ikka täitsa tohm olema, et mitte sellisele tööle kandideerida jne.

Suure grupi moodustasid noorte murekirjad, kus kurdeti rasket elu: pere näljas ja suures rahahädas; tulin just sõjaväest, kust ma ikka kohe raha saan jne. „Need olid tõesti kurvad olukorrad, ent noored ei adu, et see pole koht, kus neil teemadel rääkida,” tõdeb Allikmäe.

Noored ei viitsi pingutada.

Silma jäi seegi, et kuulutust ei loetud korralikult läbi. Ohtralt oli noori, kes küsisid vastu, miks nad üldse peaksid oma kontaktandmed ühes CV-ga tööandjale edastama. Need, kes oma meiliaadressi siiski julgesid CV-le lisada, panid Allikmäe uuesti ahhetama: „Kas keegi pole neile rääkinud, et sellised aadressid nagu olenkuul, täitsalõpp, tibukene või enjoyme pole selles kontekstis sobilikud?” Need olid leebemad

versioonid, ent oli ka sellised, kus tähe ja numbrikombinatsioonide tulemus oli nii piinlik, et Allikmäe neid välja ütlemata ei hakka.

Poolesajast kandidaadist valiti välja kümme, kes said omakorda lisaülesande teha endast tutvustav video. Ainult kolm neist tegi seda.

„Kui sulle pakutakse keset suve kolme nädala eest 1000 eurot kätte selle eest, et mõnus olla, peaks tagurpidi saltosid viskama,“ arvab Allikmäe. Seda ta noorte puhul aga ei näinud. Kandideerimisel avanenud pilt paneb korraldajaid endiselt veel pead vangutama. „Mul on tunne, et noortele pole piisavalt räägitud, et õigekiri on oluline, et ei tehtaks elementaarseid vigu. Et tuleks läbi mõelda, mida sina töötajana saad ettevõttele anda. Et tegu on ametliku suhtlusvormiga, kus kasutatakse kontaktina ees- ja perekonnanime, mitte lühendit tipsukene.“ Allikmäe usub, et kohatu enesetutvustamine võibki olla üks noorte suure töötuse põhjustest. „Noored vajavad nõu, kuidas tööturule siseneda,“ usub ta.

Lõpuks sõelale jäänud noormees osutus aga tõeliselt heaks leiuks.

CV-Online'i turundusjuht Heikko Gross tunnistab, et noortega on palju probleeme, mis on aja jooksul üha süvenenud. Ta tõdeb, et tööandja vaatab paratamatult kahtlustavalt inimese peale, kes paneb oma kontaktaadressiks näiteks spordikott@hotmail.ee. „Tõenäoliselt nullib noor kummalise meiliaadressiga oma võimalused,“ usub Gross.

Ei adu olukorda.

Murekohtadena nimetab ta veel, et CV koostatakse üle jala, seepärast esineb nii kirja- kui ka grammatikavigu, kasutatakse liiga familiarset kõnekeelt, lisatakse sobimatu foto (mina perega, koeraga, sõbraga jne) ja e-posti aadress, tuuakse tugevalt esile enda isiksust. Kui sellele lisada veel eelneva töökogemuse puudumine, seegi, et noor ei suuda näha enda panust ettevõttele väärtuse loomisel, siis ilmselgelt jääbki ta juba esimeses kandideerimise voorus ukse taha.

Kõik noored ei mõista, et tööle kandideerimine on ametlik protsess. Gross usub, et siin mängivad rolli ühiskondlikud arengusuunad: kõik on avatud, olen isiksus, olen nagu olen. „Enda minapildi esiletoomist ja olukorra mittetajumist on üha enam. Küsimus on selles, kas CV on see koht ja tööle kandideerimine see formaat, kus end sel moel esile tuua,“ lisab ta.

CV-s on enda tutvustamiseks huvide ja hobide rida, samuti saab oma suhtumist edastada organisatsioonilise kuuluvuse kaudu, ent see on üldjoontes kõik. Ülejäänud CV on formaalne.

„Raha tahab, tööd tahab. Nüüd oleks veel vaja läbi mõelda, miks just tema võiks sellele kohale sobida. Lähenemine vajab lihvimist. See on eelkõige tööle saamise protsessile keskendumise küsimus,“ usub Gross.

Heikko Gross näeb selles suurt probleemi, et noorte tööle kandideerimise protsess kohati ei edene. Nii võib kergesti tekkida käegalöömise tunne ja arusaam, et tööle saabki vaid tutvuste kaudu, ja formaalne kandideerimise võimalus välistatakse. Gross soovib noortel kindlasti kasutada eri praktikavõimalusi kui töölesaamise vaheastet.